

1. Брун М. Гиперконкуренция: характерные особенности, движущие силы и управление / М. Брун // Проблемы теории и практики управления. – 1998. – № 3. – С. 104–109.
2. Коваль И. Очередные задачи финансового менеджмента в Украине / И. Коваль // Финансовый директор. – 2001. – № 1. – С. 32–37.
3. Кочетов Э.Г. Глобалистика: теория, методология, практика : [учебн. для вузов] / Э. Г. Кочетов. – М. : НОРМА, 2002. – 374 с.
4. Охріменко О. Сучасні проблеми ринку акцій України / О. Охріменко // Цінні папери України. – 2005. – № 3. – С. 12.
5. Berglof E. Emerging Owners, Eclipsing Markets: Corporate Governance in Transition / E. Berglof, A. Pajuste. – Stockholm : Stockholm School of Economics, 2003.

О. В. Ханова,
*кандидат географічних наук,
доцент кафедри міжнародних економічних відносин,
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, м. Харків*

АНАЛІЗ СУЧАСНИХ МЕТОДИК ОЦІНКИ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВ ЯК ПЕРЕДУМОВИ ВПРОВАДЖЕННЯ ЕЛЕКТРОННОГО УРЯДУ

Швидкий темп розбудови інформаційного суспільства в країнах забезпечується використанням переваг ІКТ за підтримки прозорої державної інформаційної політики. Ініціатива Європейського Союзу “Цифровий порядок денний для Європи – 2020” визначає роль інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) як ключового фактора у нарощуванні соціального та економічного потенціалу новітніх технологій, насамперед Інтернет, веб-технологій як важливого інформаційного середовища діяльності суспільства в цілому, підвищення добробуту його громадян і електронізації ведення підприємництва [1].

Розвиток світової економіки останніми роками визначається істотним впливом ІКТ, їх широким використанням у всіх сферах людської діяльності. У розвинутих країнах відбувся перехід від індустріальної до інформаційної сервісно-технологічної економіки, при цьому більша частина ВВП забезпечується діяльністю з виробництва, оброблення, зберігання та поширення інформації та знань. Ключовою основою переходу до суспільства знань було усвідомлення урядами важливості побудови інформаційного суспільства [2, с. 102].

В Україні, як і у більшості країн, інформаційне суспільство формується як інтегроване середовище, процес становлення якого диктується технологічним, економічним та соціальним розвитком країни, розумінням нових можливостей, які відкривають сучасні ІКТ для бізнесу, населення,

економіки та управління. Темпи розвитку інформаційного суспільства характеризуються такими індексами:

1. *Індекс мережевої готовності* (Networked Readiness Index, NRI) – комплексний світовий показник розвитку ІКТ. Визначає ступінь готовності країни до використання переваг ІКТ, а також показує недоліки та переваги країни в інформаційно-технологічному плані.

Методику обчислення NRI розроблено в 2001 р., а починаючи з 2002 р. звіт про дослідження мережевої готовності за цією методикою готується Всесвітнім економічним форумом та міжнародною школою бізнесу (INSEAD) в рамках щорічної серії доповідей про стан розвитку інформаційного суспільства в світі. Відповідно до Всесвітнього звіту з інформаційних технологій 2014 р., NRI вимірює рівень розвитку ІКТ конкретної країни за 71 параметром (індикатором), що об'єднані в три великі групи (субіндекси):

- 1) наявність умов для розвитку ІКТ (середовище ІКТ);
- 2) готовність громадян, бізнесу та державних органів до використання ІКТ;
- 3) рівень використання ІКТ у суспільному житті, в комерційному та державному секторі країни [3] (табл. 1).

Як зазначається у цьому звіті, Україна, незважаючи на переваги наявності порівняно кваліфікованого населення (39 місце), істотного розвитку інноваційних можливостей (42 місце) та доволі низьких ІТ-тарифів (2 місце), посідає лише загальне 75 місце, її ІТ-інфраструктура потребує подальшого розвитку [4].

Таблиця 1

Індекс мережевої готовності деяких країн, 2014 р.

Рейтинг	Країна	Бал	Рейтинг	Країна	Бал
1	Швеція	5,94	9	Канада	5,51
2	Сінгапур	5,86	10	Велика Британія	5,50
3	Фінляндія	5,81		...	
4	Данія	5,70	55	Казахстан	4,03
5	Швейцарія	5,61	56	Росія	4,02
6	Нідерланди	5,60		...	
7	Норвегія	5,59	74	Ямайка	3,86
8	США	5,56	75	Україна	3,85

Джерело: складено автором за даними [3]

2. *Індекс розвитку електронного уряду*. Основним показником впровадження електронного уряду є Індекс розвитку електронного уряду (ІРЕУ), який розраховується в рамках ООН з 2001 року. Має три складові:

- надання онлайн послуг,
- телекомунікаційні зв'язки,
- задіяння населення

ІРЕУ має максимальне значення 1. Однак через низку факторів існують суттєві диспропорції у світі: високий рівень розвитку електронного уряду

мають менше 15% країн світу, серед яких першу сходинку посідає Південна Корея, за нею слідує Австралія, Сінгапур, Франція, Нідерланди та Японія (табл. 2).

Таблиця 2

**Топ-10 країн з високим рівнем розвитку електронного уряду
за ІРЕУ –2014**

Позиція	Країна	Регіон	ІРЕУ
1	Південна Корея	Азія	0,9462
2	Австралія	Океанія	0,9103
3	Сінгапур	Азія	0,9076
4	Франція	Європа	0,8938
5	Нідерланди	Європа	0,8897
6	Японія	Азія	0,8874
7	США	Америка	0,8748
8	Великобританія	Європа	0,8695
9	Нова Зеландія	Океанія	0,8644
10	Фінляндія	Європа	0,8449

Джерело: складено автором за даними [5]

3. *Індекс розвитку інформаційно-комунікаційних технологій у деяких країнах.* Індекс розвитку ІКТ (ICTDI) – складений індекс, що визначає рейтинг країн за показниками, що належать до інфраструктури ІКТ (має 11 показників, які становлять одне контрольне значення за шкалою від 0 до 10). IDI призначений для моніторингу розвитку ІКТ у країнах, а також для вимірювання тенденцій у зміні глобального цифрового розриву (має три субіндекси: субіндекс доступу, субіндекс використання і субіндекс навичок) - визначає рейтинг країн за показниками, що належать до інфраструктури ІКТ. У звіті представлено результати розрахунку ICTDI для 155 країн. ICTDI розраховується Міжнародним союзом електрозв'язку (МСЕ) – спеціалізованою установою ООН у галузі ІКТ [6].

В 2014 р. провідними країнами за індексом ICTDI були Корея, Швеція, Ісландія, Данія, Фінляндія, Гонконг та ін. Ці країни характеризуються високими темпами розширення доступу та використання Інтернет, доступу до широкопasmового зв'язку та в цілому входять до категорії країн з високими доходами з огляду на кореляцію між рівнем розвитку ІКТ та обсягом ВВП.

За останні 2–3 роки багато країн домоглися істотних зрушень за ICTDI. Це, зокрема, Азербайджан, Білорусь, Вірменія, Грузія, Ісландія, Катар, Кенія, Кіпр, Макао (Китай), Марокко, Молдова, Російська Федерація, Саудівська Аравія та Фінляндія. За період 2012–2014 рр. (табл. 3). Україна за цим індексом перейшла з 59 на 62 місце, втративши, хоча й неістотно, свої позиції [6].

**Індекс розвитку інформаційно-комунікаційних технологій
для деяких країн, 2012–2014 рр.**

Країна	Рейтинг 2014	Індекс 2014	Рейтинг 2012	Індекс 2012	Країна	Рейтинг 2014	Індекс 2014	Рейтинг 2012	Індекс 2012
Республіка Корея	1	8,40	1	7,80	Велика Британія	10	7,60	10	7,03
Швеція	2	8,23	2	7,53	...				
Ісландія	3	8,06	7	7,12	Росія	47	5,38	49	4,42
Данія	4	7,97	3	7,46	...				
Фінляндія	5	7,87	12	6,92	Білорусь	52	5,01	58	3,93
Гонконг, Китай	6	7,79	6	7,14	...				
Люксембург	7	7,78	4	7,34	Тринідад і Тобаго	61	4,36	56	3,99
Швейцарія	8	7,67	9	7,06	Україна	62	4,34	59	3,83
Нідерланди	9	7,61	5	7,30					

Джерело: складено автором за даними [6]

Отже, темпи розвитку інформаційної інфраструктури вимірюються такими індексами як Індекс мережевої готовності, Індекс розвитку електронного уряду та інші. Ці індекси розраховуються такими міжнародними організаціями як ООН, ВЕФ, ВБ та іншими аналітичними групами. Кожен індекс має свій набір показників, за якими виконується оцінювання. Але навіть незважаючи на те, що показники в зазначених індексах різняться залежно від конкретного аспекту дослідження, все одно можна виявити певну тенденцію щодо країн-лідерів у інформаційній сфері. Таким чином, згідно з проведеним аналізом лідерами за зазначеними індексам є такі країни як Південна Корея, Нідерланди, Швеція, Сінгапур, Японія, США, Великобританія та інші. Ці країни досягли певного успіху в імплементації ІКТ у всі аспекти суспільного життя, а тому загалом залишаються на своїх позиціях протягом останніх років. Україна, на жаль, за цими індексами поки що залишається на або середньому рівні, або на рівні нижче середнього. Це пов'язано з відсутністю чітких принципів побудови єдиної архітектури взаємодії інформаційних систем органів державної влади та нерівномірним розвитком ІКТ по Україні.

Список використаних джерел

1. The Global Information Technology Report 2013–2014 [Electronic resource] / World Economic Forum. – Mode of access: <http://www.weforum.org>.
2. Кудрявцева С. П. Міжнародна інформація : [навчальний посібник] / С. П. Кудрявцева, В. В. Колос. – К. : Видавничий Дім “Слово”, 2005. – 400 с.
3. The Network Readiness Index 2014 [Electronic resource]. – Mode of access : http://www3.weforum.org/docs/GITR/2013/GITR_OverallRankings_2013.pdf.
4. Freedom on the Net 2014 (Summary of Findings) [Electronic resource]. – Mode of access : <https://freedomhouse.org>.

5. The Global Competitiveness Report 2014–2015 [Electronic resource] / World Economic Forum. – Mode of access : <http://www3.weforum.org>.

6. Information and Communication Technology Diffusion Index [Electronic resource]. – Mode of access : http://unctad.org/en/docs/iteipc20065_en.pdf.

А. Т. Хоменко,
*студентка 2-го курсу,
напрям підготовки "Менеджмент",
Національна академія статистики, обліку та аудиту, м. Київ*

ОСОБЛИВОСТІ ЗДІЙСНЕННЯ ЛІЗИНГОВИХ ОПЕРАЦІЙ

Розвиток лізингу в контексті світової економічної та фінансової глобалізації пов'язаний не тільки зі збільшенням кількості країн-учасниць, швидким зростанням темпів виробництва та інтеграцією, а й з розширенням і популяризацією міжнародного лізингу, зростанням можливостей забезпечення необхідними для лізингового процесу засобами з іноземних джерел. У цих умовах актуалізується питання щодо вдосконалення лізингових механізмів і покращення умов роботи лізингових компаній в Україні. Вивчення міжнародного досвіду проведення лізингових операцій та його адаптація до національних умов значно полегшить вирішення конкретних завдань технічного переоснащення галузей, активізації інвестиційної діяльності, підвищення конкурентоспроможності підприємств як на внутрішніх, так і на зовнішніх ринках, а також економічного розвитку України.

Термін "лізинг" походить від англійського дієслова "to lease", що в перекладі означає "наймати", "брати в оренду". Можливості лізингу пояснюються "роздвоєнням" функції власності, тобто відокремленням володіння майном (лізингодавець) від користування ним (лізингоодержувач) і застосуванням спеціальної системи фінансування. Лізинг – специфічна форма фінансування придбання різних видів обладнання.

Зазвичай лізингові операції здійснюються за посередництва спеціалізованої фінансової (лізингової) компанії. Лізингодавець, лізингова компанія – це орендодавець, фірма або особа, яка надає в лізинг об'єкт (предмет) лізингу на узгоджених договірних умовах з лізингоодержувачем. Його головні обов'язки: укласти договір купівлі-продажу з фірмою-постачальником на узгоджених між лізингоодержувачем і постачальником комерційних і технічних умовах; направити наряд постачальнику на поставку об'єкта угоди у відповідності з узгодженими заздалегідь умовами; підписати протокол приймання після введення об'єкта в експлуатацію.

В якості лізингоодержувача виступає орендар (користувач) – фірма або особа, що одержала для виробничого використання об'єкт лізингу на узгоджених з лізингодавцем і постачальником умовах (рис. 1). Він